

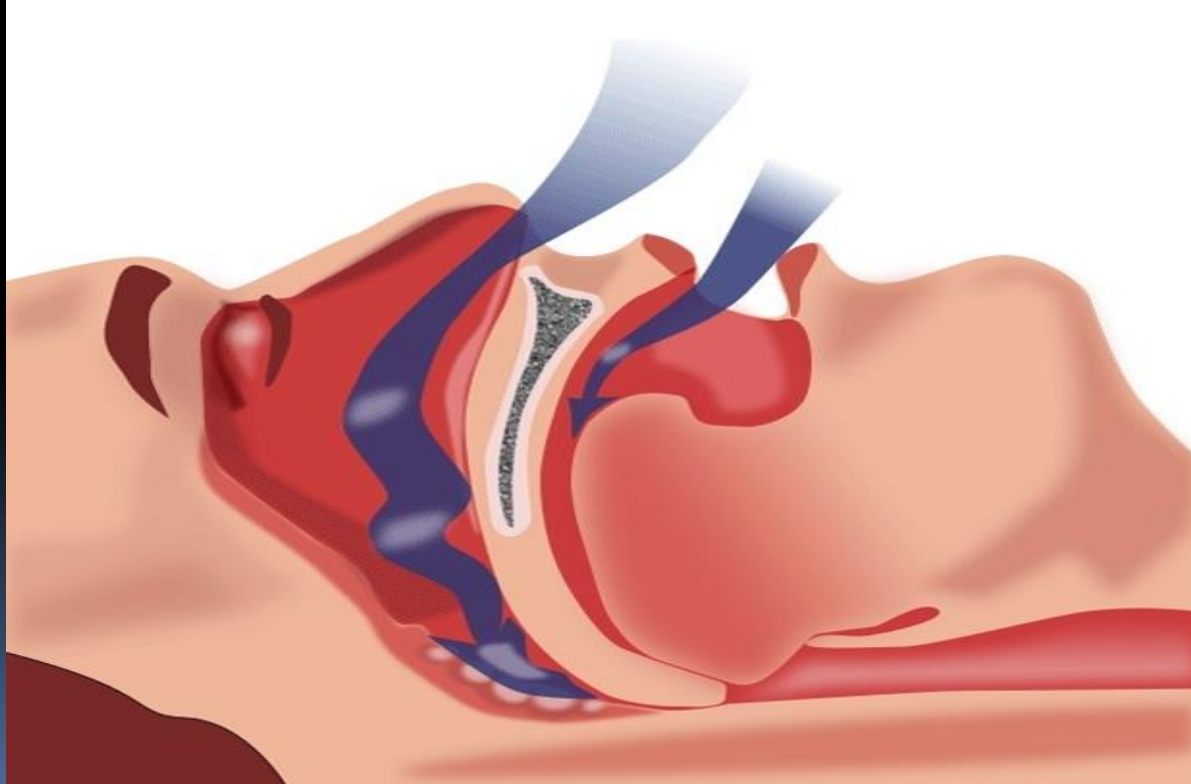
TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

Konular

- ✓ **Solunum Durması,**
- ✓ **Kalp Durması,**
- ✓ **Temel Yaşam Desteği,**
- ✓ **Yapay Solunum,**
- ✓ **Kalp Masajı ve Yapay Solunum,**
- ✓ **Hava Yolu Tıkanıklığı.**

Temel Yaşam Desteği

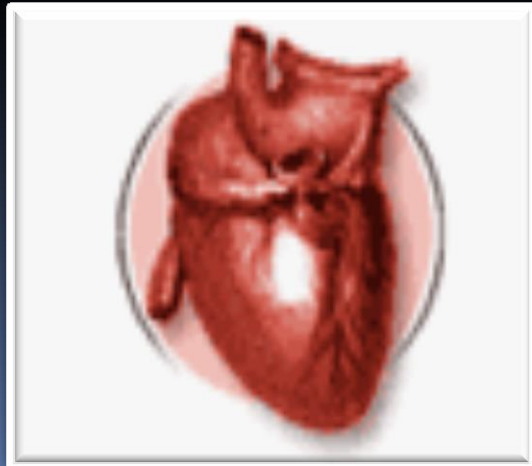
Solunum durması: Solunum hareketlerinin durması nedeniyle vücudun yaşamak için ihtiyacı olan oksijenden yoksun kalmasıdır. Hemen yapay solunuma başlanmaz ise bir süre sonra kalp durması meydana gelir.

Temel Yaşam Desteği

Kalp durması: Bilinci kapalı kişide kalp atımının olmaması durumudur. Kalp durmasına en kısa sürede müdahale edilmezse dokuların oksijenlenmesi bozulacağı için beyin hasarı oluşur.

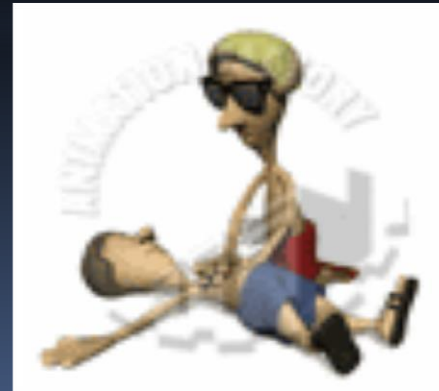
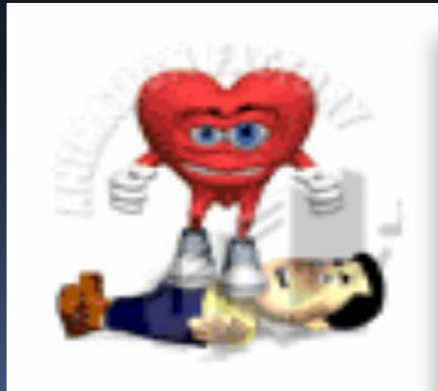
Kişide solunumun olmaması, bilincin kapalı olması, hiç hareket etmemesi ve uyarılara cevap vermemesi kalp durmasının belirtisidir.

Temel Yaşam Desteği

Temel Yaşam Desteği nedir?

Yaşam kurtarmak amacı ile hava yolu açıklığı sağlandıktan sonra, solunumu ve/veya kalbi durmuş kişiye yapay solunum ile akciğerlerine oksijen gitmesini, dış kalp masajı ile de kalpten kan pompalanmasını sağlamak üzere yapılan ilaçsız müdahalelerdir.

Temel Yaşam Desteği

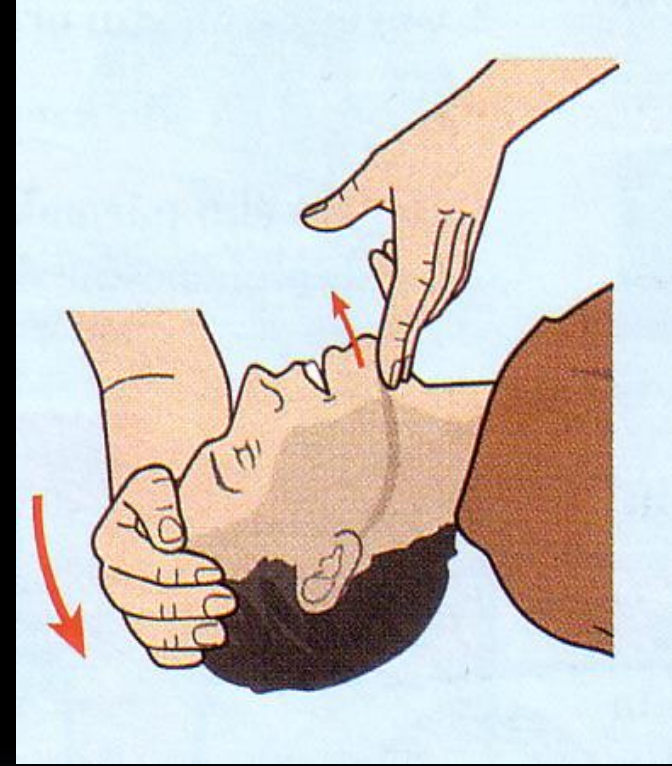
Hava yolunu açmak için **Baş geri - Çene yukarı** pozisyonu nasıl verilir?

Bilinci kapalı bütün hasta/yaralılarda solunum yolu kontrol edilmelidir. Çünkü dil geriye kayabilir ya da herhangi bir yabancı madde solunum yolunu tıkayabilir. Önce ağız içine gözle bakılır, eğer yabancı cisim var ise çıkarıldıktan sonra hastaya baş geri-çene yukarı pozisyonu verilir.

Temel Yaşam Desteği

Bunun için;

- ✓ Bir el altına yerleştirilir,
- ✓ Diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir,
- ✓ Alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir,
- ✓ Böylece dil yerinden oynatılarak hava yolu açıklığı sağlanmış olur.

Hava Yolunun Açılması

Temel Yaşam Desteği

Yapay solunum nasıl yapılır?

- ✓ Hasta/yaralının hava yolu açıldıktan sonra, solunum Bak-Dinle-Hisset yöntemi ile *10 saniye süre ile* değerlendirilir,
- ✓ Normal solunum yoksa(solunum yoksa veya yetersiz ve düzensiz ise) hemen yapay solunuma başlanır.

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

- 1- Kendisinin ve hasta/yaralının güvenliğinden emin olunur,
- 2- Hasta/yaralının omuzlarına dokunup “iyi misiniz?” diye sorularak bilinci kontrol edilir; eğer bilinci yok ise:
- 3- Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; 112 aratılır;
- 4- Hasta/yaralı sert bir zemin üzerine sırt üstü yatırılır,
- 5- Hasta/yaralının yanına diz klr,

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

- 6- Hasta/yaralının boynunu ve göğsünü saran giysiler açılır,
- 7- Ağız içi gözle kontrol edilir; hava yolu tıkanıklığına neden olan yabancı cisim var ise çıkartılır,
- 8- Hava yolunu açmak için bir el hasta/yaralının **alnına**, diğere elin iki parmağı **çene kemiğinin üzerine** yerleştirilir,
- 9- Çene kemiğinin uzun kenarı yere dik gelecek şekilde alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir; hastaya **baş geri-çene yukarı pozisyonu** verilir,

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

10- Hasta/yaralının solunum yapıp yapmadığı **Bak-Dinle-Hisset** yöntemiyle **10 saniye** süre ile kontrol edilir:

Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır,

Eğilip, kulağını hastanın ağzına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğeri el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir,

11- Hasta/yaralının solunumu yok ise,

12- Çevrede başka kimse yok ve ilkyardımcı yalnız ise, kendisi **112'yi arar,**

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

13-Kalp basısı uygulamak için göğüs kemiğinin alt ve üst ucu tespit edilerek alt yarısına bir elin topuğu yerleştirilir,

14-Diğer el bu elin üzerine yerleştirilir,

15-Her iki elin parmakları birbirine kenetlenir,

16- Ellerin parmakları göğüs kafesiyle temas ettirilmeden, dirsekler bükülmeden, göğüs kemiği üzerine vücuda dik olacak şekilde tutulur,

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

- 17- Gögüs kemiği 5 cm aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında gögüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) bası uygulanır, bu işlemin hızı dakikada 100 bası olacak şekilde ayarlanır,
- 18- Baş geri-çene yukarı pozisyonu tekrar verilerek hava yolu açıklığı sağlanır,
- 19- Alnın üzerine konulan elin baş ve işaret parmağını kullanarak hasta/yaralının burnu kapatılır,

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

20- Normal bir soluk alınır, **baş geri- çene yukarı pozisyonunda** iken hasta/yaralının ağzını içine alacak şekilde ağız yerleştirilir,

21- Hasta/ yaralının ggsünü yükseltmeye yarayacak kadar her biri 1 saniye süren 2 nefes verilir,

22- Hasta/ yaralıya **30 kalp masajından sonra 2 solunum yaptırılır, (30;2)**

23-Temel yaşam desteğine hasta/yaralının yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

30 KALP MASAJI

2 SOLUNUM

30 KALP MASAJI / 2 NEFES

Çocuklarda (1-8 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

- 1- Kendisinin ve çocuğun güvenliğinden emin olunur,
- 2- Çocuğun omuzlarına dokunup “iyi misiniz?” diye sorularak bilinci kontrol edilir; eğer bilinci yok ise:
- 3- Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; 112 aratılır;

Çocuklarda (1-8 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

- 4- Çocuk sert bir zemin üzerine sırt üstü yatırılır,**
- 5- Çocuğun yanına diz çökülür,**
- 6- Çocuğun boynunu ve göğsünü saran giysiler açılır,**
- 7- Ağız içi gözle kontrol edilir; hava yolu tıkanıklığına neden olan yabancı cisim var ise çıkartılır.**

Çocuklarda (1-8 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

- 8- Hava yolunu açmak için bir el hasta/yaralının alınına, diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir,
- 9- Çene kemiğinin uzun kenarı yere dik gelecek şekilde alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir; çocuğa **baş geri-çene yukarı pozisyonu** verilir,

Çocuklarda (1-8 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

10- Hasta/yaralının solunum yapıp yapmadığı **Bak-Dinle-Hisset** yöntemiyle **10 saniye** süre ile kontrol edilir:

-Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır,

-Eğilip, kulağını hastanın ağzına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir.

11- Soluk alıp vermiyorsa alnın üzerine konulan elin baş ve işaret parmağını kullanarak çocuğun burnu kapatılır,

Çocuklarda (1-8 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

12- Baş çene pozisyonunda iken çocuğun ağzını içine alacak şekilde ağız yerleştirilir,

13- Eğer solunum yoksa çocuğun göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar her biri **1 saniye** süren **2 nefes** verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir,

14- Kalp basısı uygulamak için göğüs kemiğinin alt ve üst ucu tespit edilerek alt yarısına bir elin topuğu yerleştirilir, (çocuk yetişkin görünümün-deyse yetişkinlerde olduğu gibi iki el ile kalp basısı uygulanır)

Çocuklarda (1-8 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

15- Elin parmakları göğüs kafesiyle temas ettirilmeden, dirsek bükülmeden, göğüs kemiği üzerine vücuda dik olacak şekilde tutulur,

16- Göğüs kemiği **5 cm** aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) bası uygulanır, bu işlemin hızı dakikada 100 bası olacak şekilde ayarlanır,

Çocuklarda (1-8 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

17- Çocuğa 30 kalp masajından sonra 2 solunum yaptırılır, (30;2)

18- İlkyardımcı yalnız ise, 30;2 göğüs basısının 5 tur tekrarından sonra 112'yi kendisi arar,

19- Temel yaşam desteğine çocuğun yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

ÇOCUKTA KALP BASISI TEK VEYA İKİ EL İLE YAPILIR

(KURAL: GÖĞSÜ 1/3 ORANINDA İÇERİ ÇÖKTÜRECEK KADAR)

**BASI YERİ:
GÖĞSÜN ORTASI
VEYA
İKİ MEMEBAŞININ ORTASI**

**30 KERE GÖĞSE BASI
2 KERE SOLUTMA**

Bebeklerde (0-1 yaşı) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

- 1- Kendisinin ve bebeğin güvenliğinden emin olunur,
- 2- Ayak tabanına hafifçe vurarak bilinci kontrol edilir; eğer bilinci yok ise,
- 3- Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; 112 aratılır;
- 4- Bebek sert bir zemin üzerine sırt üstü yatırılır,
- 5- İlk yardımcı temel yaşam desteği uygulayacağı pozisyonu alır (yerde uygulama yapacak ise diz çöker, masa v.b. yerde uygulama yapacak ise ayakta durur),

Bebeklerde (0-1 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

6- Bebeğin boynunu ve ggsünü saran giysiler açılır,

7- Ağız içi gzle kontrol edilir; hava yolu tıkanıklığına neden olan yabancı cisim var ise çıkartılır,

8- Hava yolunu açmak için, bir el bebeğin alnına, diğer elin iki parmağı çene kemiğine koyulup baş hafifçe yukarı geri itilerek eğilir,

Bebeklerde (0-1 yaşı) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

9- Bebeğin solunum yapıp yapmadığı **Bak-Dinle-Hisset** yöntemiyle **10** saniye süre ile kontrol edilir:

✓ Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır,

✓ Eğilip, kulağını hastanın ağızına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir,

Bebeklerde (0-1 yaşı) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

10- Solunum yoksa ağız dolusu nefes alınır ve ağız bebeğin ağız ve burnunu içine alacak şekilde yerleştirilir,

11- Bebeğin göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar her biri 1 saniye süren 2 kurtarıcı solunum verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir,

Bebeklerde (0-1 yaşı) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

12- Kalp basısı uygulamak için bebeğin (iki meme başının altındaki hattın ortası göğüs merkezini oluşturur) göğüs merkezi belirlenir,

13- Bir elin orta ve yüzük parmağı bebeğin göğüs merkezine yerleştirilir,

Bebeklerde (0-1 yaşı) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

14- Göğüs kemiği **4 cm** aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) bası uygulanır, bu işlemin hızı dakikada 100 bası olacak şekilde ayarlanır,

15- Bebeğe **30 kalp masajından sonra 2 solunum yaptırılır (30;2),**

Bebeklerde (0-1 yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması

16- İlk yardımcı yalnız ise, 30;2 göğüs basısının 5 tur tekrarından sonra **112'yi** kendisi arar,

17- Temel yaşam desteğine bebeğin yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

**30 KERE GÖĞSE BASI
2 KERE KURTARICI SOLUK**

**(2SP İÇİN ORAN: 15 GÖĞSE BASI 2 SOLUTMA)
(SP: Sağlık Personeli)**

Hava Yolu Tıkanıklığı Nedir?

- Hava yolunun, solunumu gerçekleştirmek için gerekli havanın geçişine engel olacak şekilde tıkanmasıdır.
- Tıkanma; tam tıkanma ya da kısmi tıkanma şeklinde olabilir.

Hava Yolu Tıkanıklığı Belirtileri Nelerdir?

Kısmi tıkanma belirtileri:

- ✓ Öksürür,
- ✓ Nefes alabilir,
- ✓ Konuşabilir.
- ✓ Bu durumda hastaya dokunulmaz, öksürmeye teşvik edilir.

Kısmi Tıkanıklık Olan Kişilerde İlk Yardım

- ✓ Eğer kişinin hava yolunda yeterli hava giriş çıkışı mevcutsa, kazazede öksürmeye teşvik edilmeli, yakından izlenmeli ve başka bir girişimde bulunulmamalıdır. Kazazedenin henüz ayakta durabildiği bu dönemde onun arka tarafında yer alınmalıdır,

Kısmi Tıkanıklık Olan Kişilerde İlk Yardım

- ✓ Bu durumda, kazazede öncelikle bulunduğu pozisyonda bırakılmalıdır,
- ✓ Kazazedenin solunum ve öksürüğü zayıflarsa ya da kaybolursa ve morarma saptanırsa derhal girişimde bulunulmalıdır,

Kısmi Tıkanıklık Olan Kişilerde İlkyardım

- ✓ Belirgin bir yabancı cisim, yerinden çıkmış veya gevşemiş takma dişleri varsa bunlar yerinden çıkarılır,
- ✓ Eğer yabancı cisim görülemiyorsa ve hastanın durumu kötüye gidiyorsa yukarıda tam tıkanmada anlatılan uygulamalara başlanır.

Hava Yolu Tıkanıklığı Belirtileri Nelerdir?

Tam tıkanma belirtileri:

- ✓ Nefes alamaz,
- ✓ Acı çeker, ellerini boynuna götürür,
- ✓ Konuşamaz,
- ✓ Rengi morarmıştır.
- ✓ Bu durumda **Heimlich Manevrası**
(=Karına basıyapılır. uygulama)

Bilinci Yerinde Tam Tıkanıklık olan Kişilerde Heimlich Manevrası

- ✓ Hasta ayakta ya da oturur pozisyonda olabilir,
- ✓ Hastanın yanında veya arkasında durulur,
- ✓ Bir elle göğsü desteklenerek öne eğilmesi sağlanır,
- ✓ Diğer elin topuğu ile hızla **5** kez sırtına (kürek kemikleri arasına) süpürür tarzda vurulur,
- ✓ Tıkanıklığın açılıp açılmadığına bakılır, açıldıysa işlem durdurulur,
- ✓ Tıkanıklık açılmadıysa **heimlich manevrası** yapılır;

Bilinci Yerinde Tam Tıkanıklık olan Kişilerde Heimlich Manevrası

- ✓ Hastanın arkasına geçip sarılarak gövdesi kavranır,
- ✓ Bir elin başparmağı midenin üst kısmına, göğüs kemiği altına gelecek şekilde yumruk yaparak konur. Diğer el ile yumruk yapılan el kavranır,
- ✓ Kuvvetle arkaya ve yukarı doğru bastırılır,
- ✓ Bu hareket **5** kez yabancı cisim çıkıncaya kadar tekrarlanır,
- ✓ Tıkanıklık açılmadıysa tekrar sırtına vurulur,

Bilinci Yerinde Tam Tıkanıklık olan Kişilerde Heimlich Manevrası

- ✓ Bu işlemler **5**'er kez olacak şekilde dönüşümlü olarak tekrarlanır,
- ✓ Hastanın bilinci kapanırsa, sert zemin üzerine yatırılır,
- ✓ Şah damarından nabız ve solunum değerlendirilir,
- ✓ Tıbbi yardım istenir (**112**),
- ✓ Temel yaşam desteği uygulanır.

Heimlich Manevrası Tek Başına

Uzun Zamanlı Hastane
Uzun Zamanlı Hastane
Uzun Zamanlı Hastane
Uzun Zamanlı Hastane

Bilincini Kaybetmiş(Bilinç Kapalı) Kişilerde Heimlich Manevrası

- ✓ Hasta yere yatırılır, yan pozisyonda sırtına **5** kez vurulur,
- ✓ Tıkanma açılmadığı takdirde hasta düz bir zeminde başı yana çevrilir,
- ✓ Hastanın bacakları üzerine ata biner şekilde oturulur,
- ✓ Bir elin topuğunu göbük ile göğüs kemiği arasına yerleştirilir, diğer el üzerine konur,

Bilincini Kaybetmiş(Bilinç Kapalı) Kişilerde Heimlich Manevrası

- ✓ Göbeğin üzerinden kürek kemiklerine doğru eğik bir baskı uygulanır,
- ✓ Şah damarından nabız ve solunum değerlendirilir,
- ✓ İşleme yabancı cisim çıkıncaya kadar devam edilir,
- ✓ Tıbbi yardım istenir **(112)**,
- ✓ Bu hareketi **5** kez yabancı cisim çıkıncaya kadar ya da yardım gelinceye kadar devam edin,

Bilincini Kaybetmiş(Bilinç Kapalı) Kişilerde Heimlich Manevrası

- ✓ Bu tür olgularda havayolu tıkanıklığından şüphelenildiğinde, ilkyardımcılar Temel Yaşam Desteği uygulamalarını yapacaklardır.
- ✓ Kurtarıcı nefes verdikten sonra hava gitmiyorsa tıkanıklık olduğu düşünülür, ilkyardımcı ağız içinde yabancı cisim olup olmadığını kontrol etmeli, yabancı cisim görüyorsa çıkarmalıdır.

Bebeklerde Tam Tıkanıklık Olan Hava Yolunun Açılması

- ✓ Bebek ilkyardımcının bir kolu üzerine ters olarak yatırılır,
- ✓ Başparmak ve diğer parmakların yardımıyla bebeğin çenesi kavranarak boynundan tutulur ve yüzüstü pozisyonda öne doğru eğilir,
- ✓ Baş gergin ve gövdesinden aşağıda bir pozisyonda tutulur,

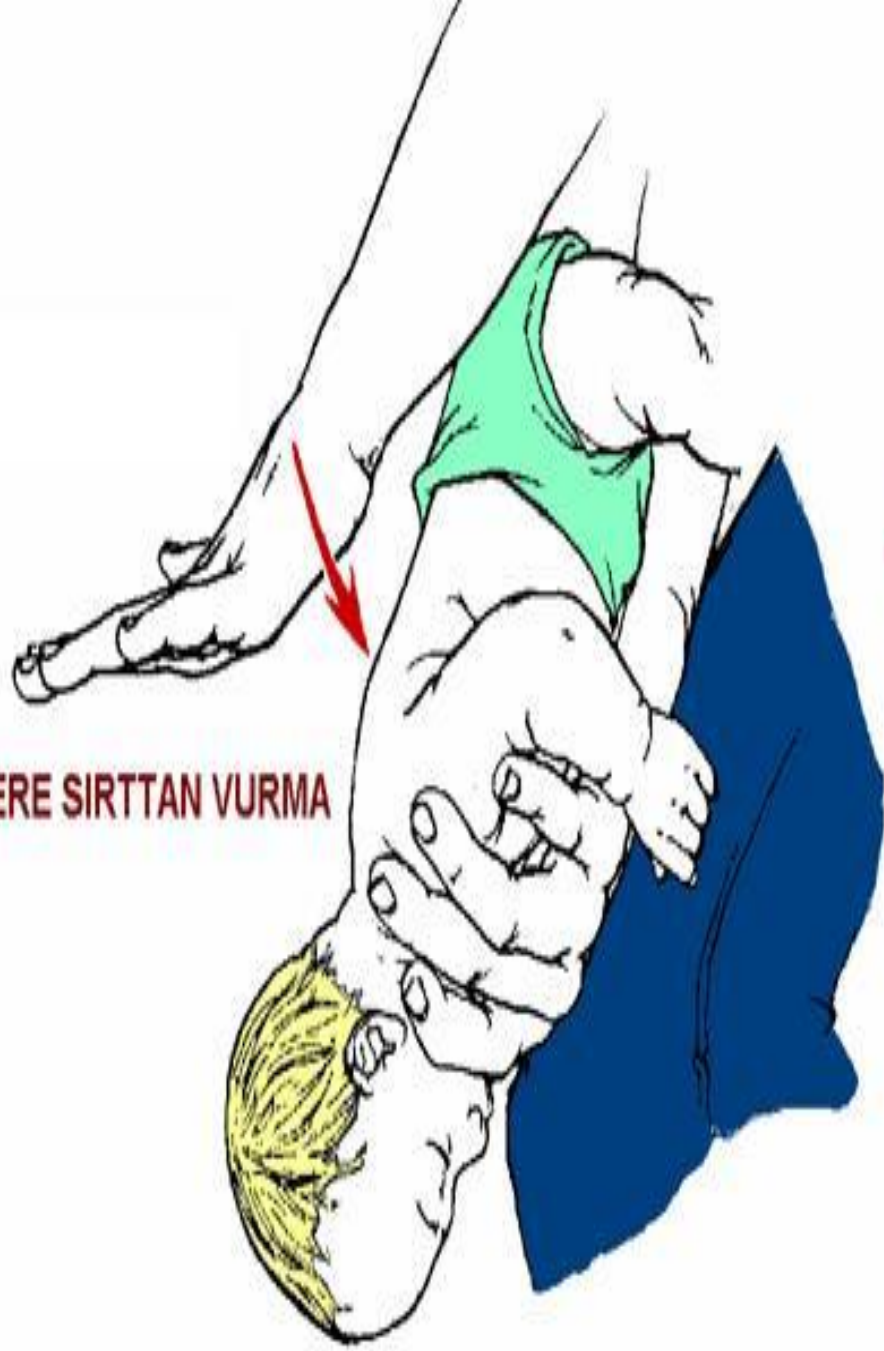
Bebeklerde Tam Tıkanıklık Olan Hava Yolunun Açılması

- ✓ **5** kez el bileğinin iç kısmı ile bebeğin sırtına kürek kemiklerinin arasına hafifçe vurulur,
- ✓ Diğer kolun üzerine başı elle kavranarak sırtüstü çevrilir,
- ✓ Yabancı cismin çıkıp çıkmadığına bakılır,

Bebeklerde Tam Tıkanıklık Olan Hava Yolunun Açılması

- ✓ Çıkmadıysa başı gövdesinden aşağıda olacak sırtüstü şekilde tutulur,
- ✓ **5** kez iki parmakla göğüs kemiğinin alt kısmından karnın üs kısmına baskı uygulanır,
- ✓ Yabancı cisim çıkana kadar devam edilir,
- ✓ Tıbbi yardım istenir (**112**).

5 KERE SIRT TAN VURMA

BEŞ KERE
GÖĞÜSTEN BASTIRMA

Sivil Savunma Teşkilat Başkanlığı

Mart - 2013

“Biz büyük bir aileyiz, insanlığın hizmetindeyiz”

Teşekkürler